

КУШНІР
В'ячеслав
Григорович

25 січня 1951 р. н.

д-р іст. наук,
проф. каф. археології та етнології України,
декан іст. ф-ту

Контактна інформація:

тел.: +38-048-723-62-87

E-mail: v_kushnir@ukr.net

Основні напрямки у науковій діяльності:

- локальна та регіональна специфіка традиційної культури українців Південно-Західної України
- дослідження матеріальної культури і побуту українців Південно-східного Поділля й Добруджі

Державні нагороди та почесні звання:

- Почесна Грамота голови Одеської обласної державної адміністрації (1992 р.)
- Лауреат конкурсу газети «Вечірня Одеса», звання «Люди дела» пам'яті Б. Ф. Дерев'янка (2000 р.)
- Лауреат премії імені В. Вернадського Фонду інтелектуальної співпраці «Україна – XXI століття» (2006 р.)
- Орден «За заслуги» III ступеня (2007 р.)
- Грамота Міністерства у справах сім'ї і молоді (2008 р.)
- Почесна відзнака Одеського міського голови «Подяка»
- Медаль Республіки Польща «Pro memoria» (2010 р.)

Кандидатська дисертація

«Господарство і побут населення південно-західної України в епоху розпаду первісного суспільства»

Рік захисту

2000 р.

Докторська дисертація

«Господарсько-побутова адаптація українців південно-західного степу і Нижнього Подунав'я (друга половина XIX – перша половина XX ст.)»

Рік захисту

2013 р.

Наукові праці з 2000 р.

Монографії та навчальні посібники

2002

Українці за Дунаєм / В. Г. Кушнір ; відп. ред. В. Борисенко. – Одеса : Гермес, 2002. – 138 с.

2006

Поляки на Півдні України = Polacy na południowej Ukrainie / наук. ред.: Т. Цисельський, В. Г. Кушнір. – Одеса : Гермес, 2006. – 251 с.

2008

Народознавство Одещини / В. Г. Кушнір ; відп. ред.: О. В. Сминтина. – Одеса : Сміл, 2008. – 205 с.

Традиційна весільна обрядовість українців Одещини (20 – 80-ті рр. XX ст.) / В. Г. Кушнір, Н. О. Петрова ; відп. ред.: В. К. Борисенко. – Одеса : Гермес, 2008. – 255 с.

У скорботних 1932-1933 роках (Миколаївський район Одеської області) / В. Г. Кушнір, Н. О. Петрова, В. М. Поломарьов ; відп. ред.: В. К. Борисенко. – Одеса, 2008. – 293 с.

Українці за Дунаєм / В. Г. Кушнір ; ред.: І. Робчук, Й. Ковач. – Бухарест : RCR Editorial, 2008. – 255 с.

2010

Крутянський ключ: нарис з історії Кодимського району / С. С. Аргатюк, В. Г. Кушнір ; вступ. слово: В. Маньковський. – Одеса : Одеська міська друкарня (КП ОМД), 2010. – 254 с.

Нариси традиційної культури українців Одещини (Миколаївський район) / В. Г. Кушнір, Н. О. Петрова, В. М. Поломарьов ; відп. ред.: Г. К. Кожолянко. – Одеса : Смил, 2010. – 359 с.

2012

Господарсько-побутова адаптація українців Південно-західного степу і Нижнього Подунав'я (друга половина XIX – перша половина XX ст.) / В. Г. Кушнір ; наук. ред. Г. А. Скрипник. – Одеса : Одеська міська друкарня (КП ОМД), 2012. – 191 с. – Доступні відомості з інтернету: <file:///C:/Users/libonu/Downloads/191%20%D1%81.pdf> (дата звернення: 15.06.2017 р.). – Загол з екрана.

Нижньодунайський рушник / В. Г. Кушнір. – Galati : Editura Muzeului de istorie Galati, 2012. – 141 с.

2016

Народне образотворче мистецтво українців Південно-Західної України : навч.-наоч. посіб. для студ. іст. ф-ту / В. Г. Кушнір ; відп. ред. О. В. Сминтина. – Одеса : Одеський нац. ун-т, 2016. – Ч. 1 : Настінний розпис. – 44 с. ; 2017. – Ч. 2 : Ткацтво. – 2017. – 73 с. – Доступні відомості з інтернету: <file:///C:/Users/libonu/Downloads/tkactvo.pdf> (дата звернення: 26.06.2017 р.). – Загол. з екрана.

Дисертації та автореферати дисертацій:

1999

Господарство і побут населення Південно-Західної України в епоху розпаду первісного суспільства : автореф. дис. ... канд. іст. наук / В. Г. Кушнір. – Одеса, 1999. – 16 с.

2013

Господарсько-побутова адаптація українців південно-західного степу і Нижнього Подунав'я (друга половина XIX – перша половина XX ст.) : дис. ... д-ра іст. наук / В. Г. Кушнір. – 2013. – 520 с.

Господарсько-побутова адаптація українців південно-західного степу і Нижнього Подунав'я (друга половина XIX – перша половина XX ст.) : автореф. дис. ... д-ра іст. наук / В. Г. Кушнір. – Київ, 2013. – 36 с.

Рецензії

2014

Календарна обрядовість і духовна культура / В. Г. Кушнір // Одеські етнографічні читання. Етнокультура порубіжжя : локально-територіальні особливості : зб. наук. праць. – Одеса : Одеський нац. ун-т, 2014. – С. 412-414. – Рец. на кн.: Кожолянко О. Г. «Календарні свята та обряди українців Буковини: семантика і символіка» / О. Г. Кожолянко. – Чернівці : Друк Арт, 2014. – 608 с.

2016

Депортації українців / В. Г. Кушнір // Записки іст. ф-ту. – 2016. – Вип. 27. – С. 487-492. – Рец. на кн.: Від депортації до депортації. Суспільно-політичне життя холмсько-підляських українців (1915-1947). Дослідження. Спогади. Документи. / Ю. Макар, М. Горний, В. Макар, А. Салюк. – Чернівці : Букрек, 2011-2015. – Т. 1. – 880 с. ; Т. 2. – 900 с. ; Т. 3. – 960 с. – Доступні відомості з інтернету: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/9478/1/487-492.pdf> (дата звернення: 25.06.2017 р.). – Загол. з екрана.

Українці Буджака / В. Г. Кушнір // Народна творчість та етнологія. – 2016. – № 2. – С. 105-109. – Рец. на кн.: Деревенча М. Буджацький слід / М. Деревенча. – Одеса : Дрік Південь, 2015. – 352 с.

Статті та тези конференцій:

2000

Передвесільна та весільна обрядовість українців Південно-Східного Поділля / В. Г. Кушнір // Археологія та етнологія Східної Європи. – Одеса, 2000. – Т. 2. – С. 311-328.

Пиріжнянський осередок керамічного ремесла / В. Г. Кушнір // Народознавчі зошити. – 2000. – № 4. – С. 700-703.

2001

Дерев'яне житло села Баштанків / В. Г. Кушнір // Записки іст. ф-ту. – 2001. – Вип. 11. – С. 214-221.

2002

Весільна обрядовість українців Південно-Західної України: порівняльний аналіз / В. Г. Кушнір // Проблеми етнології, фольклористики, мистецтвознавства Поділля та Південно-Східної Волині: історія і сучасність : наук. зб. – Кам'янець-Подільський, 2002. – С. 118-126.

Особливості господарства українців північної Добруджі в Румунії / В. Г. Кушнір // Записки іст. ф-ту. – 2002. – Вип. 12. – С. 79-92.

Польові дослідження «Пам'ятники українського і російського населення Північно-Західного Причорномор'я» / О. А. Бачинська, В. Г. Кушнір, О. А. Прігарін // Записки іст. ф-ту. – 2002. – Вип. 12. – С. 536-538.

2003

Тип народної ікони в Південно-Східному Поділлі / В. Г. Кушнір // Освіта, наука і культура на Поділлі: зб. наук. праць. – Кам'янець-Подільський : Оіюм, 2003. – Т. 3. – С. 241-246.

Традиційне ткацтво на Кодимщині / В. Г. Кушнір // Записки іст. ф-ту. – 2003. – Вип. 13. – С. 27-37.

2004

Етнічна історія народів Європи / В. Г. Кушнір // Записки іст. ф-ту. – 2004. – Вип. 15. – С. 539-542.

Культурно-побутові процеси на Одещині у ХІХ-ХХ ст. у дослідженнях кафедри археології та етнології України Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова у 1999-2003 рр. / В. Г. Кушнір, О. А. Прігарін, А. В. Шабашов // Записки іст. ф-ту. – 2004. – Вип. 15. – С. 528-539.

2005

Виховний потенціал етнопедагогічного досвіду у формуванні морально-етичних цінностей сучасної молоді: гендерний аспект / О. А. Горчакова, В. Г. Кушнір, Н. О. Петрова // Наук. вісн. Південноукраїнс. держ. пед. ун-ту ім. К. Д. Ушинського. [Педагогічні науки. Психологічні науки]. – 2005. – Спец. вип. : Інтеграція гендерного підходу в сучасну науку і освіту: результати та перспективи. – С. 229-233.

Допоміжні види господарської діяльності українців Лівобережжя Дністра / В. Г. Кушнір // Українці Придністров'я : матеріали етнографічних досліджень. – Одеса, 2005. – Вип. 1. – С. 23-40.

Житлові і господарські комплекси українців Кам'янського і Рибницького районів Молдови / В. Г. Кушнір // Українці Придністров'я : матеріали етнографічних досліджень. – Одеса, 2005. – Вип. 1. – С. 6-22.

Іван Федорович Курас / В. Г. Кушнір // Одеський університет (газ.). – 2005. – № 7. – С. 3.

Українці Одеси: до аналізу етнографічної спадщини О. І. Маркевича / В. Г. Кушнір // Записки іст. ф-ту. – 2005. – Вип. 16. – С. 29-34. – Доступні відомості з інтернету: http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/827/1/zap_ist_16_29-34%2b.pdf (дата звернення: 25.06.2017 р.). – Загол. з екрана.

2006

Житлові і господарські споруди крутянських євреїв / В. Г. Кушнір // Записки іст. ф-ту. – 2006. – Вип. 17. – С. 77-87. – Доступні відомості з інтернету: http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/847/1/Zap_ist_17_77-87%2b.pdf (дата звернення: 25.06.2017 р.). – Загол. з екрана.

Симпозіум істориків у Галаці / В. Г. Кушнір // Думська площа (газ.) : додаток до газ. Одес. міськ. ради «Одесский вестник». – 2006. – №42. – С. 1.

Хрест з кириличним написом 1369 р. з села Тузла (біля міста Білгород-Дністровський Одеської області) / І. Т. Черняков, Е. Ю. Градун, В. Г. Кушнір // Праці центра пам'яткознавства. – 2006. – Вип. 9. – С. 195-212.

2007

Українське населення Буджака за даними Ізмаїльського архіву / В. Г. Кушнір // Лукомор'я : археологія, етнологія, історія Північно-Західного Причорномор'я. – 2007. – Вип. 1. – С. 65-79.

2008

Килимарство українців південного лісостепу і степової зони Буго-Дністровського межиріччя і Буджака / В. Г. Кушнір // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2008. – Вип. 25. – С. 103-111.

Молдавський етнокультурний компонент в традиційній культурі українців Буджака / В. Г. Кушнір // Revista de etnologie culturologie. – Kishineu, 2008. – Vol. 3. – С. 291-293.

Роль міграційного чинника у трансформації весільної обрядовості українців села Новоселівка / В. Г. Кушнір // Записки іст. ф-ту. – 2008. – Вип. 19. – С. 32-41.

2009

Поляки Південно-Східного Поділля в усній історії (до постановки проблеми) / В. Г. Кушнір // Лукомор'я : археологія, етнологія, історія Північно-Західного Причорномор'я. – 2009. – Вип. 3. – С. 98-101.

Румунські «монографії» як історико-етнографічне джерело / В. Г. Кушнір // Записки іст. ф-ту. – 2009. – Вип. 20. – С. 260-266. – Доступні відомості з інтернету: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/8405/1/24.pdf> (дата звернення: 25.06.2017 р.). – Загол. з екрана.

Українсько-болгарські взаємини у традиційному рушникарстві / В. Г. Кушнір // Българите от Молдова и Украйна – език, литература, история, культура и образование : междунар. научно-практ. конф. (26-27 септември 2008). – София ; Одеса : Фенікс, 2009. – С. 175-182.

2010

До питання про формування мережі українських поселень у степовій зоні Буго-Дністровського межиріччя / В. Г. Кушнір // Записки іст. ф-ту. – 2010. – Вип. 21. – С. 23-33. – Доступні відомості з інтернету: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/8381/1/5.pdf> (дата звернення: 25.06.2017 р.). – Загол. з екрана.

Українці Нижнього Подунав'я в Румунії / В. Г. Кушнір // Народна творчість та етнографія. – 2010. – № 6. – С. 5-7.

2011

Землянка як тип житла: археологічна і етнографічна кореляції / В. Г. Кушнір // Наука і освіта: крок у майбутнє : матеріали Міжнар. наук. конф. «Кайндлівські читання», присвяч. 145-річчю від дня народження Р. Ф. Кайндля (29 квіт. 2011 р, м. Чернівці). – Чернівці ; Вижниця, 2011. – С. 293-301.

Потяг до станції етнічної амнезії, або деякі роздуми про міжкультурний діалог : [в Одесі пройшов перший міжнар. інтернетнічний форум «Вінок Дунаю»] / В. Г. Кушнір // Чорноморські новини : громад.-політ. газ. – 2011. – № 90. – С. 3.

Рушники українців Нижнього Придунав'я: традиції і інновації / В. Г. Кушнір // Краєзнавство. – 2011. – № 2. – С. 282-289.

Особливості декорування традиційного житла українців Буго-Дністровського межиріччя і Буджака / В. Г. Кушнір // Народна творчість та етнологія. – 2011. – № 4. – С. 7-11.

Чинники трансформації календарної обрядовості українців Півдня Буджака і Степового Подністров'я / В. Г. Кушнір // Календарна обрядовість у життєдіяльності етносу : зб. наук. пр. – Одеса, 2011. – С. 223-228. – Доступні відомості з інтернету: http://fs.onu.edu.ua/clients/client11/web11/pdf/Od-et-chit/OECH_2011.pdf (дата звернення: 26.06.2017 р.). – Загол. з екрана.

Ștergare din regiunea Dunării de Jos: tradiții și inovații / V. G. Kushnir // La frontierele civilizatiilor. Basarabia in context geopolitik, economic, cultural si religios: conferinta international (21-23 octombrie 2010, Galati). – Galati ; Partener : Galati University Press, 2011. – P. 455-463. – Доступні відомості з інтернету: <http://www.datasheets.tips/culture-and-the-arts/la-frontierele-civilizae%C2%9Biilor-basarabia-an-context-geopolitic-economic-cultural-e%C2%99i-religios/#> (дата звернення: 26.06.2017 р.). – Загол. з екрана.

2012

Українці Нижнього Подунав'я в Румунії: історіографічний аспект / В. Г. Кушнір // Наук. зап. міжнар. асоціації українців. – Київ, 2012. – Вип. 1. – С. 124-129.

Формування регіональних груп українців у Буджаку, Нижньому Подунав'ї та дельті Дунаю / В. Г. Кушнір // Традиційна культура діаспори: зб. наук. пр. міжнар. наук. конф. «Одеські етнографічні читання». – Одеса, 2012. – С. 270-279.

2013

Традиції колективної праці українців Степу в середині XIX ст. / В. Г. Кушнір // Записки іст. ф-ту. – 2013. – Вип. 24. – С. 47-52. – Доступні відомості з

інтернету: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/6267/1/47-52.pdf>
(дата звернення: 26.06.2017 р.). – Загол. з екрана.

Українська ідентичність і українці Північної Добруджі у працях Федора Вовка / В. Г. Кушнір // Українознавство. – 2013. – №1 (46). – С. 136-139.

2014

Бойки села Маринове: розвиток традиційної культури після переселення [Текст] / В. Г. Кушнір // Одеські етнографічні читання. Етнокультура порубіжжя: локально-територіальні особливості : зб. наук. пр. – Одеса, 2014. – С. 240-246. – Доступні відомості з інтернету: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/9083/1/240-246.pdf> (дата звернення: 26.06.2017 р.). – Загол. з екрана.

Етнотуризм на Одещині: перспективи розвитку / В. Г. Кушнір, Н. О. Петрова // Проблеми туристичної галузі України : здобутки, стан, перспективи : зб. пр. за матеріалами засідання наук. симпозіуму (3-4 квіт. 2014 р.). – Кам'янець-Подільський, 2014. – С. 32-36.

Проблеми адаптації депортованих українців на Одещині / В. Г. Кушнір // Записки іст. ф-ту. – 2015. – Вип. 25 за 2014. – С. 85-97. – Доступні відомості з інтернету: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/7493/1/85-97.pdf> (дата звернення: 26.06.2017 р.). – Загол. з екрана.

2015

До питання змісту і структури етноконтактної зони / В. Г. Кушнір // Етнокультурні процеси українсько-східнороманського порубіжжя. Одеські етнографічні читання. – Одеса, 2015. – С. 152-156. – Доступні відомості з інтернету: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/8341/1/152-156.pdf> (дата звернення: 26.06.2017 р.). – Загол. з екрана.

Носили ми вечерю... / В. Г. Кушнір, Н. О. Петрова // Записки іст. ф-ту. – 2015. – Вип. 26. – С. 295-305. – Доступні відомості з інтернету: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/8123/1/295-305.pdf> (дата звернення: 26.06.2017 р.). – Загол. з екрана.

Особенности трансформации украинской и молдавской идентичности в этноконтактных зонах / В. Г. Кушнір // Актуальные вопросы археологии, этнологии и искусствоведения. – Кишинев, 2015 – С. 101-102.

2016

Українська традиція за Дунаєм / В. Г. Кушнір // Чорноморські новини (газ.). – 2016. – № 73/74. – С. 5.

Редактор збірників наукових праць:

2010

Весільна обрядовість у часі і просторі : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. «Одеські етнографічні читання» / наук. ред. В. Г. Кушнір. – Одеса : Одеська міська друкарня (КП ОМД), 2010. – 381 с.

2013

Етнічна культура в глобалізованому світі : [зб. наук. пр. Першої міжнар. наук. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених, присвяч. 20-річчю каф. археології та етнології України ОНУ ім. І. І. Мечникова] / наук. ред. В. Г. Кушнір. – Одеса : Освіта України, 2013. – 241 с.

Одеські етнографічні читання. Локальна та регіональна специфіка традиційної культури : зб. наук. пр. : матеріали Міжнар. наук. конф. / редкол.: В. К. Борисенко [та ін.] ; наук. ред. В. Г. Кушнір. – Одеса : Одеська міська друкарня (КП ОМД), 2013. – 572 с.

2014

Відгомін лихоліття. Спогади очевидців Голодоморів 1932-1933 і 1946-1947 рр., а також періоду нацистської окупації, записані студентами історичного факультету ОНУ ім. І. І. Мечникова / наук. ред.: В. Г. Кушнір, О. В. Сминтина. – Одеса, 2014. – 103 с.

Етнічна культура в глобалізованому світі : зб. наук. пр. Другої Міжнар. наук. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених : присвяч. 200-річчю Т. Г. Шевченка / наук. ред.: В. Г. Кушнір, О. В. Сминтина. – Одеса, 2014. – 212 с.

2015

Етнічна культура в глобалізованому світі : зб. наук. пр. Третьої та Четвертої Міжнар. наук. конф. студ., аспірантів та молодих вчених : присвяч. 150-річчю ОНУ ім. І. І. Мечникова / наук. ред.: В. Г. Кушнір, О. В. Сминтина. – Одеса, 2015. – 170 с.

Одеські етнографічні читання. Етнокультурні процеси українсько-східнороманського порубіжжя : зб. наук. пр. / наук. ред. В. Г. Кушнір. – Одеса : Одеський нац. ун-т, 2015. – 294 с.